

ФОНД ПЕРВОГО ПРЕЗИДЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН – ЛИДЕРА НАЦИИ

СОВЕТ МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ

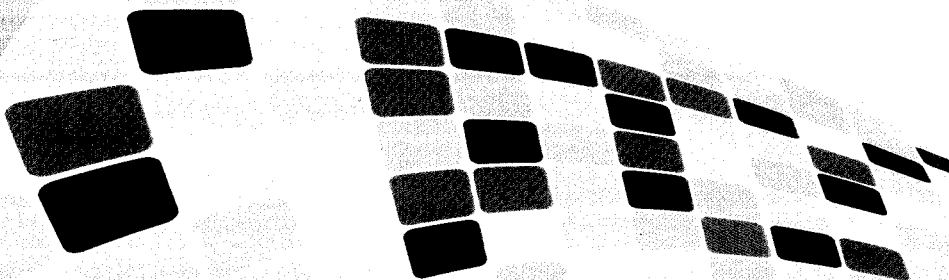

**ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ
И ВОСТРЕБОВАННОСТЬ НАУКИ
В СОВРЕМЕННОМ КАЗАХСТАНЕ**

IX Международная научная конференция

Сборник статей
(часть 2)

Общественно-гуманитарные науки

генсивности которой в конце семестра определяется не внутренними мотивами и интересом к предметам, а внешней угрозой негативных последствий в виде «хвостов» и даже возможного отчисления. Как специалисты, «преподавателю как менеджеру в данном случае, по-видимому, следует особо позаботиться о развитии навыков регулярной работы: у студентов «вечерних» [16].

Таким образом, основой компетентного подхода является развитие навыков и способностей к непрерывному самообразованию и саморазвитию. Система высшего образования должна поставить новую задачу, где главным компонентом будет постоянное пополнение, обновление своих умений и навыков студентами. Количество всей информации за период обучения увеличивается, а навыки приобретения и саморазвития всегда должны пополняться.

Список использованных источников:

1. А.А. Нуржанова Компетенция и компетентность как цель системы подготовки специалистов в системе казахстанского университетского образования.-2009.-№5 - С. 1-10.
2. Д. Равен Компетентность в современном обществе. Выявление, развитие и реализация.-М.,2002.
3. Ж. Делор Образование сокрытое сокровище. UNESCO, 1996.
4. Winch C. Education, work and social capital: towards a new conception of vocational education.- London-New York, 2000.
5. О.М. Карпенко. К вопросу о компетентностном подходе в России // Инновации в образовании.-2004.-№6.-С. 5-14.
6. В. Мясников. Компетенции и педагогические измерения// Народное образование.-№9.-С. 147-151.
7. Наматова Г.З., Рахимжанова Г.Р. Сущность компетентностного подхода в современном образовательном пространстве // Вестник Семипалатинского педагогического института.- 2008.- №1191.-С 63-65.
8. Кифик Н.Ю. Условия формирования самообразовательной компетентности студентов при кредитной системе обучения. Кифик Наталья Юрьевна-2009.
9. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. Метод. пособие. М.,Высш.школа, 1991, 207 с.
10. Айзенберг А.Я. Самообразование: история, теория и современные проблемы. Пособие для вузов. М.,Высш. школа, 1986, 128 с.
11. Иванова Н.Д. Содержание и методика самообразовательной работы студентов педагогических вузов (методические рекомендации). Алма-Ата, 1984, 71 с.
12. Громцева А.К. Формирование у школьников готовности к самообразованию. Метод. пособие по спецкурсу для пед.институтов. М., Просвещение, 1983, с.144.
13. Мальтебасов М.Ж. Проектирование образовательного процесса в вузе как фактор активизации академической мобильности студентов // Исследования, результаты.-№3 (047).-С. 130-133.
14. Голованова Е.В. Формирование профессиональной компетентности молодых специалистов через интерактивные методы обучения // Профессионал Казахстана.-2014.-С.19-20.

15. Совершенствование системы аттестации преподавателей вузов на основе портфолио // Материалы проектного семинара/ФГУВН «Самарский государственный университет»; О.Г. Смолянинова - Красноярск, 2009. - 107 с.

16. Буймов, А. Студенты как персонал: проблемы мотивации / А. Буймов // Управление персоналом. - 2007. - Июнь (№ 12). - С. 45-50.

Сарыбаева И.С., соц.а.к.,

Болат Ж., 3 курс, әлеуметтік ж.

КЛИЕНТПЕН ЖҰМЫСТАҒЫ КЕҢЕС БЕРУ ӘДІСІНІҢ ТИІМДІЛІГІН АНАЛИЗДЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Өмірлік қиын жағдайға душар болған адамдарды өмірге бейім етуге пайда болған мәселелердің ізін жою, яғни травмалық кезеңдерге әсер етпеуі үшін көптеген көмек көрсетудің түрлері қолданылады. Қазіргі таңдағы кезеңдерінде әлеуметтік - экономикалық мәселелердің күрделенуі салдарынан қоғамның әлеуметтік көмектің жаңа түрлеріне қызығушылығы артып келеді. Қазақстанда саяси-экономикалық, әлеуметтік-географиялық құбылыстардың ағымына қарай қоғам өмірінің өзгерістері да түбегейлі өзгерістерге ұшырауда. Халық дефференциациясы темпін өсуі, яғни жетімдік, жалғыз басты аналар, аз қолданушылар, жұмыссыздық, оралмандардың оралуы, кіріптарлық жағдайлар, тұрақ-жайын ауыстырушылық, қолайсыз экологиялық жағдайлар, географиялық жағдайдың күрделенуі - мұның бәрі қазіргі қоғамның мәселелерінің туындауына себеп болып отыр. Осындай күрделі мәселелерді топтастырады және әлеуметтік көмек беру мәселелерінің мәселелері бар белгілі бір топ немесе жеке тұлғаның көмек көрсету және кеңес беру осының барлығын қамтамасыз ету мақсатында мамандардың көмек беру қажеттілігін туындатады. Қазіргі дүниежүзілік экономикалық дағдарыс пен күнделікті жетімдік мәселелер адам бойында әртүрлі психологиялық жағдайларды туғызуға. Демек осындай жағдайларда адамдарды көмектесудің көптеген түрлері қолданылуы қажет. Қандай да болмасын, қиын жағдайға тап болған, күйзеліске түскен адам психологиялық жағдайын түзеті. Клиентке көмек көрсеткенде кеңес беру әдісін қолдану мәселесін анықтап, оған көмек көрсетудің жүйесін бастау және кеңес беру психологиясының негізгі техникалары мен әдістерін қолдануға алу керек.

Кеңес беру - латын тілінен «ортақ шешімге келу», «ақылдасу» мағынасында аударылады, яғни кеңес беру - бұл іс-шараның өтініш жасаған адамға пайда болған мәселелерді шешудің жолдарын және ұғындыратын, сондай-ақ оны шешу үшін қолданылатын түрлі амалдарды ұсынатын, қайта бейімдеуді жүзеге асыратын әлеуметтік жұмыс түрі. Әлеуметтік міндеттерді шешудің техникалары ретіндегі кеңес беру - бұл азаматтардың, жеке адамдардың

топтардың, қауымның қажетті бір ақпаратты беріп, оны қамтамасыз етудегі көмек көрсетудің баламалы әдісі ретінде кеңес беру арқылы әлеуметтік қызметте және психологиялық пайдаланылатын шара. Әлеуметтік кеңес берудің әдістері бар. Солардың арасынан: қадағалау, тестілеу, бақылау, кіші тренинг және басқаларын атап өтуге болады. Ойынша бірі-біріне ұқсас және кәсіптік қызмет түрлерін консалтинг, психотерапия, психокоррекция сияқты бір-біріне тән әдістері бөліп қарауға болады.

Әлеуметтік жұмыскерге, медбикеге, заңгерге, психологқа, маманға қатысты сайланған "көмекші" мамандарға ең басты бір нәрсені білдіретін айту бойынша консультативтік немесе кеңес берушілік қызметі ауыстыру құбылысы.

Бұл дегеніміз – талдауға құнды және керек материал және басқа көмекке ең керекті мотив болып келеді. Ауыстырушылық оның негізінде осы уақытты қате түсіну болып табылады.

Ауыстыру ұғымы - көбінесе басқа адамға деген құрметсіздік реакциясында немесе оған деген махаббат реакцияларында қолданылады. Мұндай адам көбінесе сол адам болып келеді. Ал негативті ауыстыру ұғымы көбінесе деген әртүрлі агрессияны ашуды антипатияны жеккөршілік негізінде қолданылады. Бірақ бұл "ауыстыру" ұғымы О.Феничел және Д.Гринсонның айтуынша терапевт өзінше ету механизмінің бұзғанына дейінгі сақталып отырады. Ауыстырушылық әлеуметтік жұмыскер үшін ауыстыру реакциясы оны клиентке дұрыс бағыттау қажет болады. Ойынша З.Фрейд енгізген тағы бір керек терминнің бірі-қарсылық дегеніміз - финальды шындық. Ол психоанализ негізінде теориялық концепция емес, бұл пациенттің шынайы қолданған қарсыласу механизмдерінің жиынтығы. Ауыстырушылық терапия - негізінен қарсыласуға жүйелі әрі дәлдік анықталтады [1;34 б.].

Ауыстырушымен Р.Паттол психоаналитикалық кеңес беруді келесідей болуы тиістігін ұсынады.

Терапевт жағымды болып келетін материалдан құралған әңгіме консультант өзінің қызығушылығының мол екендігін және өзінің сөзін білдірген сайын пациент өзін белсенді ұстап, өз ойын жақсы айтып отырады.

Әрбір клиенттерге консультантқа деген ауытқу мінез-құлбы. Бұл кезеңде балалық шақтың арман, қиялдары өзгеріп отырады.

3. Кеңес беруші болып жатқан процесті бақылай отырып, консультанттың аналитикалық тұрғысынан баға беріп, өзіндік бақылаушы ауытқулармен негативтік реакцияларға баға береді.

4. Клиент консультант берген бағалар жайлы ойланып, оны өзінің өміріне қолдануға тырысады.

5. Осылайша клиент өзінің бұрынғы бағыттарын өзгертіп өзі туралы жаңа баға беруге бейімделеді [2; 196.].

А.Лазарус терапия процесінде "фактор және фантазиялар" мүмкіндігіне шектеулігіне күмәнді болып, өзінің мультимодальды терапия концепциясын (МТК) дамытты.

Мультимодальді диагностика тұлғалық келесі аумақтың бағалауына қатысты (BASIC ID): *(ehavior)= мінез-құлық; *(ffect)= эмоциялар; *(sation)= сезімталдық; *(maqery)= елес; *(ognition)= ойлау; *(terpersanrelationships)= тұлғааралық қарым-қатынас; *(ryqs / bioloqy)= дәрі биологиясы.

Мұндағы D тек ранкотиктерді, дәрілерді немесе басқа фармакологиялық қолдануды ғана білдірмейді, сонымен қатар тамақтануды, гигиенаны, денсаулық сақтауды және барлық негізгі физиологиялық әсерлер жатады.

Сонымен қатар Basic I.D- ге кірмейтін факторларды да ескеру керек. Олар: саяси, социомәдени саяси және басқа факторы макроортаның факторлары. Бұл факторлар психотерапевтік емдеудің және психологиялық көмектің болмағанымен де, осы бағыттың жақтаушылары психология және қоғамдық қатынастармен байланысты деп есептейді, рациональді-эмотивті терапияда және когнитивті терапиядан пайда болса да ММТ-ға тән 6 ерекшеліктері бар.

Олар:

1. Basic I.D.-н барлық модальділерге аударатын спецификалық және жалпылама жақты назары.
2. Basic I.D. диагностикасының қолданылуы.
3. Модальді профилактиканың қолданылуы.
4. Құрылымдық профилактиканың қолданылуы.
5. Ойланған процедураның үйлесімі.
6. Белгілі модальдылықтың бастау механизмінің қаралуы.

ММ терапевт немесе консультант үшін ең маңызды сұрақ бұл: "Бұл терапия адамға кім немесе не қажет?". Мысалы, кейбір клиенттер жылы әртүрлілікшіл терапевті жақсы қабылдайды, басқалары дистантты және формальді қарым-қатынастар қажет. Ал, басқаларға тыным таппайтын белсенді, рефлексивті тыңдаушыларды қажет етеді, кейбіреулерге әр түрлі терапевтік стилдермен жұмыс жасаған ұнайды.

ММ-терапевт 2 негізгі процедураны қолданады: қосылу және жетілдіру. Қосылу дегеніміз - терапевт клиенттің қажет ететін модальді-істе жұмыс істеу процедурасы. Жетілдіру - бұл түрлі модальділердің бастау механизміне қатыстылап зерттеу және толықтыру [3; 206.].

Көптеген терапевтер ойынша иілгіштік қасиет Дж.Хейкл бойынша жақсы терапевт әрбір жаңа клиентіне сол позициядан жақындайды, сонымен бірге клиенттің өзін де жақындайды.

ты адамға деген қатынасына және ситуациясына ерекше пр...

Жалпы қарастыра келе, бихевиоральді психотерапиянын...

Фрейд, Бек, Меара, Паттол және т.б. модельдерін кірістіре...

Оның бағыты-адамға өмірлік жағдаяттарға өзі қалай реакция ж...

етіндей көмек беру; бұл қажетті тәртіптің көлеміне көбеюіме...

етсіз тәртіптер, ойлар, сезімдердің азайуы немесе жоюлуыме...

ымен орындалады;

- Психотерапия процессінде позитивтік терапевтік қатынастар...

ак психотерапиялық эффективтіліктің жеткіліксіз шарты;

- Көптеген мәселелер әлеуметтік оқыту процесінде пайда бола...

птеледі;

- Терапевт пен клиент арасындағы өзара қарым-қатынас "тр...

елінетін пациент" пен көбірек "тренер-жаттығушы" қатынасы бола...

Көптеген әдебиеттерде әдетте консультативті кеңес берудің...

амдық" үлгісі көрсетіледі:

1-кезең: контакт орнату және клиенттің іске, жұмысқа бағдар...

ментпен толықтай маман ретінде өзара байланысқа түсу және е...

такт орнату. Клиентпен өзара әрекеттесудің нақты барысын анықтау...

еңде маман өзін толықтай көмек көрсету субъектісі ретінде, ал клиент...

екті қажет етуші объект ретінде көрсетеді.

2-кезең: клиент туралы мәлімет жинау, "мәселе неде?" деген сұр...

шім табу; Қорытындысы: кеңес алушы мен кеңесшінің мәселе...

іңудегі келісімдері. Кеңесші нақты проблеманы бағдарлап, оның мән...

қтап түсіндіреді. Кеңес алушы мен кеңесші баламалы амал...

қылай келе, бір жақты пікірге тоқталады. Кеңес алушы мәсе...

ылдауы тиіс. Кеңесші кеңес алушыға проблеманы өзінің атынан...

ес, үшінші біреудің атынан да ұсыну құқығын бере алады. Бұл кезең...

ызды мәселе - дилеммаларды түсіне отырып, біршама келісімге...

ып табылады.

3-кезең: қалаулы шешімді саналау (саналы түрде сезіну), "сіз н...

стратегиясын құрады. Өзі үшін қолайлы шешім тапқаннан...

індей қабылдап, дербестік пен сенімге ие болған соң, іске к...

5-кезең: маманның клиентпен арақатынас нәтижелер...

ынасында жылпылауы. Қорытындысы: кеңес алушыны...

келісіммен және оның нәтижесімен қанағаттандырады. Кеңе...

дай ақпараттарды кеңес беру барысындағы төзімділіктің...

қалауы кезінде алады. Сондай-ақ ол жағдайды анықт...

кешістері қайталанбалы кездесулер өткізеді [4; 369б.].

Белгілі ғалым Р.Мэй кеңес беру үрдісін 4 кезеңге бөлді:

1. Клиентпен контакт орнату (раппорт);

2. Шер тарқату, ашылып айту;

3. Талқылау;

4. Тұлғаның трансформациясы.

Г.Хэмбли мәтіннің келесі кезеңдерге жүйелеуге болады:

1. Сенімділік қатынасын орнату (раппорттың тыңдау және...

ымен жақындық сезімінің пайда болуы);

2. Зерттеу (сезімдерді талдау және мәселені анықтау);

3. Сәйкес әрекеттер туралы шешім (қорытынды).

1994 жылы II Халықаралық психологиялық қызмет ж...

ефонының" конференциясында Л.Гунати рефлексивтік е...

никаларын "сенім телефоны" жұмысында қолданып көрсетк...

Гунати жұмысынан үзінді келтірейік:

Рефлексивтік емес тыңдау - қарапайым тәсіл, ол әңгімелесу...

таспай үнсіз тыңдай білу болып табылады. Бұл үрдіс зейін н...

етін белсенді үрдіс. Жағдайға байланысты кеңес беруші түсіні...

не қолдау көрсетуі мүмкін: қысқа фразалар және ымдау а...

кештері рефлексивтік емес тыңдау әңгіме жүргізудің жалғыз...

батып қалады. Бұл кезде клиент қатты жағдайында болады...

ыңыздысы - өзінің толық ашылуы бәрін айтып салуы. "Иә!"

анда", "Сізді түсінемін", "Әрине" деген сияқты жауаптар кли...

